

Professional versus loyale werknemer

Drs.X is lid van de centrale directie van het Commanderij College, een grote scholengemeenschap in Gemert (2600 leerlingen). Hij is het niet eens met de aanbeveling van de Commissie Rinnooy Kan dat eerstegraadsleraren beter gesalarieerd moeten worden. Daarom schrijft hij in de eerste week van september een opiniërend artikel in het Eindhovens Dagblad. Hij betitelt de Commissie als een rechtse, reactionaire denktank, die de oren teveel heeft laten hangen naar de eerstegraadsleraren verenigd in Beter Onderwijs Nederland (BON). Dan vervolgt hij met een filippica tegen die luie BON-aanhangers, die terugverlangen naar het klassikale onderwijs en zich schrap zetten tegen didactische en organisatorische vernieuwingen. En in één moeite door richt hij zijn pijlen op alle eerstegraadsleraren: volgens hem hebben zij het contact met de hedendaagse jeugd verloren en kan hun wijze van lesgeven de leerlingen niet meer boeien.

Lees de hele knipselkrant rond drs.X,
voorzitter van de centrale directie (CvB) van het Commanderij College,
en dr.Y, eerstegraadsdocent Geschiedenis aldaar:
http://www.blikopdewereld.nl/Onderwijs/schorsing_als_zwaktebod.htm

Drs.X heeft zijn gal gelucht. Hoe loopt dat af? Ik zou denken, hij wordt door zijn Raad van Toezicht op het matje geroepen: in het regionale dagblad heeft hij zijn eerstegraadsleraren geschoffeerd en de BON-leden onder hen tegen zich in het harnas gejaagd. Daarmee heeft hij de goede verhoudingen binnen de school en de reputatie van het Commanderij College op het spel gezet. Dat doe je niet als schoolleider. Net zomin als een universitaire CvB-voorzitter in een regionaal dagblad een frontale aanval zou openen op zijn hoogleraren of een ziekenhuisdirecteur op zijn specialisten. Ik zou denken: de Raad van Toezicht stuurt drs.X per omgaande met ziekteverlof, want op dit moment is hij niet meer in zijn functie te handhaven. Hij had een opiniërend artikel kunnen schrijven in een landelijk dagblad, waarin hij op een zakelijke manier zijn argumenten tegen de aanbevelingen van de Commissie Rinnooy Kan naar voren had kunnen brengen. Maar dat heeft hij niet gedaan, hij heeft publiekelijk een emmer gal over zijn eerstegraadsleraren uitgestort.

Eerstegraads geschiedenisdocent dr. Y, met zijn zestig jaren de langstzittende docent van het Commanderij College, kon het niet op zich laten zitten. Hij stuurt een gepeperde reactie, die 15/16 september in het Eindhovens Dagblad geplaatst wordt. Tegenover de emoties van de bestuurder stelt hij een feitelijk overzicht van wat de eerstegraadsleraren sinds het aantreden van drs.X allemaal hebben moeten verduren.

De uitkomst is nu voorspelbaar: dr.Y wordt geschorst omdat hij het Commanderij College publiekelijk in diskrediet heeft gebracht en personen in hun integriteit heeft geschaad. Onder de leerlingen is inmiddels een handtekeningactie gevoerd met het doel hem weer voor de klas te krijgen.

Heeft drs.X onprofessioneel gehandeld door zijn eerstegraders publiekelijk zwart te maken? Volgens mij heeft hij niet gehandeld zoals een goed schoolleider betaamt. Onbetamelijk dus, maar onprofessioneel kunnen we dat niet noemen, want schoolleiders zijn niet gebonden aan een professionele beroepsethiek.

Heeft dr.Y onbetamelijk gehandeld? Zijn schoolleider heeft de aanval geopend op de eerstegraadsleraren van zijn school en heeft daartoe naar eigen goeddunken een podium en een publiek gekozen (het Eindhovens Dagblad). Men kan het dr.Y dan niet kwalijk nemen dat hij zichzelf en zijn collega's *op datzelfde podium en voor datzelfde publiek* van blaam tracht te zuiveren.

Heeft dr.Y *onprofessioneel* gehandeld? Hij behoort (denk ik) tot de docenten die door de jaren heen kritisch weerwerk hebben geleverd tegen de schoolleiding: enerzijds ter verdediging van de belangen van de HAVO- en VWO-leerlingen en anderzijds ter verdediging van de (salaris-)positie van eerstegraders binnen de schoolorganisatie. Daar is niets op tegen. Het is zelfs de plicht van professionals om voor de belangen van hun leerlingen op te komen (Holleman 2006, p. 23 e.v., 93 e.v.).¹ Maar hem kan als professional wellicht worden verweten dat hij door zijn jongstleden *publieke* actie het vertrouwen van leerlingen en ouders in de kwaliteit van de school en van de docenten heeft ondermijnd. Bovendien is zijn *publieke* actie in strijd met de loyaliteit die een professional jegens zijn werkgever verschuldigd is.

Anderzijds kan ik me voorstellen dat dr.Y als klokkeluider geen andere mogelijkheid had om het (gebleken) disfunctioneren van de schoolleider en het (vermeende) wanbeleid op zijn school een halt toe te roepen. Weliswaar heeft dr.Y in strijd met de beginselen van de professionele beroepsethiek gehandeld, maar het kan zijn dat hem als consciëntieuze professional geen andere mogelijkheid openstond om de belangen van toekomstige leerlingengeneraties te verdedigen. Het kan zijn dat hij, net als in een klassieke

Griekse tragedie, zijn persoonlijke ontslagrisico's meende te moeten trotseren om zijn professionele normen en waarden gestand te doen.

Wes Holleman
weblog onderwijs 8-10-2007
www.onderwijsethiek.nl

---

¹ <http://www.onderwijsethiek.nl/wp-content/uploads/2007/04/onderwijsethieknov2006.pdf>